

Extract from Ch13 College Yiddish

Translated by
Ilan Pillemer <ilan.pillemer@gmail.com>,
Alex O'Connor

May 11, 2021

Warm up translation exercise assigned for week 1

1	A cheder is a traditional school where	1R	”א חדר איז אַ טראַדיציאָנעלע שול, וווּ מען
2	one learns Chumash with Rashi, Gemara ¹ ,	2R	לערנט חומש מיט רשי, גמרא און אלץ וואָס אַ ייִנגל
3	and everything that a boy needs know to	3R	דאַרף וויסן צו זײַן אַ פֿרומיר ייד. דער חדר איז
4	be an observant Jew. The cheder took place	4R	געווען ביים רבין אין דער היים. דער רבי איז געווען
5	at the teacher’s home. The teacher was	5R	זייער אַן אַרעמער און זײַן הויז זייער אַ קליינעס.
6	really impoverished, and his house was	6R	האַבן מיר אַלע געלערנט אַרום אַ קליינעם טיש.
7	tiny ² .	7R	אין חדר בין איך געגאַנגען ביז איך בין געוואָרן
8	Consequently ³ , we all learnt around a	8R	בר-מיצווה. נאָך דעם איז מײַן טאַטע געשטאַרבן,
9	small table. I went to cheder until I be-	9R	און איך האָב געדאַרפט אָנהײבן צו אַרבעטן. אַן
10	came bar-mitzvah. After this my father	10R	אײַנבײַנדער האָט מיך גענומען צו זיך, און איך בין
11	passed away, and I needed to begin to work.	11R	געוואָרן אַ לערנײַנגל בײַ אים.”
12	A book binder took me on, and I became		
13	his apprentice.”		
14	And why did you leave Zhitomir?	12R	”און פֿאַר וואָס ביסטו אוועקגעפֿאַרן פֿון זשיטאָמיר?”
15	Within Russia a really terrible era had	13R	”אין רוסלאַנד איז געקומען זייער אַ שלעכטע
16	arrived. Jews were suffering from pogroms. ⁴	14R	צײַט. מען האָט געמאַכט פֿאַגראַמען אויף יידן, און
17	And poverty had become widespread ⁵ . My	15R	די אַרעמקײט איז געווען אַ גרויסע. מײַן ברודער
18	brother, at that time, was already in Amer-	16R	איז שוין דעמאָלט געווען אין אַמעריקע.
19	ica. It was said about America that over	17R	וועגן אַמעריקע האָט מען דערציילט, אַז דאָרטן
20	there gold could be found on the streets.	18R	וואָלגערט זיך גאָלד אויף די גאַסן. מען האָט גערעדט
21	People spoke about shoe shiners who had	19R	וועגן שיכפּוצערס וואָס האָבן זיך אַרױפֿגעאַרבעט
22	worked themselves up and become million-	20R	און זײַנען געוואָרן מיליאָנערן. האָבן איך באַשלאָסן

¹Chumash, the Pentateuch, is always taught with Rashi, the famous French exegete commentary, as is the Gemara, the Talmud. The Chumash contains the founding mythologies, and the Talmud the ideas and jurisprudence that determine Jewish communal laws and religious observances.

²the adjective of the teacher and his house follow the noun and this construction results in a repetition of the article, see 5.8 in “Grammar of the Yiddish Language” by D. Katz. He says this is more common in narrative styles. Further to this it could be translated into English if you want to literally keep the phrasing similar to “the teacher was a very impoverished one” and similarly for the room. But that is not idiomatic English.

³consecutive word order in the Yiddish, indicates consequence

⁴violent murderous riots from mobs

⁵literally the word ‘large’ is used

⁶consecutive word order in the Yiddish, indicates consequence

²³ aires. Therefore⁶, I decided to emigrate to
²⁴ my brother.

אָוועקצופאַרן צו מיין ברודער. 21R